– досвіду роботи на керівних посадах не менше п'яти років, а не трьох, як це передбачено Законом;

Разом з тим виникає питання — чи є достатньою кількістю теріторіальних органів ДБР — 7? Складається враження, що законодавець запозичив цю кількість по аналогії з закону про НАБУ. Але це суто механічне копіювання не може відповідати таким чинникам, як різний рівень потенційного навантаження в розслідуванні відповідно підслідних їм злочинів. Безумовно, більша навантаженість покладається на ДБР, та й кількість працівників в ДБР, відповідно до Закону, більша ніж вдвічі по відношенню до НАБУ. При цієї навантаженості на ДБР виникають також труднощі організаційно — процесуального характеру, у тому числі зі слідчими суддями, як місцевих, так і апеляційних судів. І це ще при тому, що згідно з доповненням до Закону про ДБР детективи Бюро можуть безпосередньо реалізовувати оперативно — розшукові дії, деякі з яких санкціонуються слідчими суддями.

Виходячи з цього наразі виникає питання про необхідність створення більш розвиненої мережі системи ДБР.

Визначені заходи з боку законодавця суттєво позитивно вплинуть на якість та ефективність організації діяльності Державного бюро розслідувань.

Ковальчук І. С.
доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАСАД ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Створення Державного бюро розслідувань стало вагомим кроком для розвитку вітчизняної правоохоронної системи України. Адже державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, суб'єктами яких є вищі посадові особи держави (крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесене до підслідності Національного антикорупційного бюро України), службові особи Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури і військові злочини. На даний правоохоронний орган

покладаються великі надії серед громадськості. Тому важливу роль у діяльності Державного бюро розслідувань відіграє висвітлення результатів його роботи, що повинно відбуватися з дотриманням принципів відкритості та прозорості в його діяльності.

Для початку слід зупинитися на питанні тлумачення терміну «засади» та співвідношенням його з терміном «принципи» Взагалі під терміном «засади» тлумачать як вихідне, головне положення, принцип; основу світогляду, правило поведінки (Словник української мови: в 11 т. / АН УРССР; Ін-т мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. — Т. 3. — К.: Наукова думка, 1973. — С. 300). А під термін «принцип» походить від латинського слова «principium», яке означає начало, основа. (Словник іншомовних слів / О. С. Мельничук; за ред. О. С. Мельничук. — К., 1974. — С. 547), крім того під словом «принцип» розуміють наукове чи моральне начало, основу, правило, від якого не відступають (Толковый словарь живого великорусского языка. Т. 3 / Даль В. И. — М.: Гос. изд-во иностр. и нац. слов., 1955. — С. 431). Вище викладеного вбачається, що терміни «засади» і «принципи» за своїм змістовим є тотожними.

В статті 3 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» присвячена основним засадам організації та діяльності Державного бюро розслідувань. Відповідно до пункту 6 частини 1 цієї статі засадами організації та діяльності цього правоохоронного органу є відкритість та прозорість в діяльності Державного бюро розслідувань для суспільства та демократичного цивільного контролю, підзвітності і підконтрольності визначеним законом державним органам.

Відкритість та прозорість в діяльності Державного бюро розслідувань передбачає всебічне висвітлення інформації як про роботу Державного бюро розслідувань в цілому, так і окремих його напрямків роботи або навіть прес-релізів щодо окремих кримінальних проваджень, які розслідуються слідчими державного бюро розслідувань.

Відповідно до пункту 18 частини 1 статті 12 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», Директор Державного бюро розслідувань забезпечує відкритість та прозорість діяльності Державного бюро розслідувань відповідно до цього Закону, звітує про діяльність Державного бюро розслідувань в порядку, визначеному цим Законом. Так, відповідно за 2018 рік Директор Державного бюро розслідувань Роман Труба провів три прес-конференції, взяв участь у 7 телеефірах та дав 9 інтерв'ю.

Слід також зазначити, що у еру цифрових технологій важливу роль відіграє інформування населення через мережу інтернет та соціальні мережі. Державне бюро розслідування має свій офіційний інтернет-ресурс, де розміщена вся основна інформація щодо організації та діяльності цього правоохоронного органу, а також висвітлюється

короткі прес-релізи про справи, які знаходяться у провадженні правоохоронного органу.

Особливу увагу також приділено розміщення інформації у соціальних мережах. Державне бюро розслідувань має свою офіційну сторінку у Facebook, до речі вона стала першим джерелом інформації для населення, адже була створена раніше ніж офіційний веб-сайт, а також у таких соціальних мережах, як Twitter, Linkedin та мають власний Youtube-канал на якому велися прямі трансляції всіх співбесід кандидатів на посади у Державне бюро розслідувань.

Ще одним способів реалізації принципу відкритості та прозорості в діяльності Державного бюро розслідувань є надання інформації в поряду визначеному Законом України «Про доступ до публічної інформації». Відповідно до вимог статті 19 вище вказаного закону, запити на інформацію можуть подаватися на вибір запитувача в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою). Запит може бути індивідуальним або колективним. Письмовий запит подається в довільній формі. За 2018 рік до Державного бюро розслідувань надійшло 125 запити на публічну інформацію, з яких 55 запитів надійшли поштою, 60 — електронною поштою. Всього було задоволено 121 запит на доступ до публічної інформації і лише у 4 запитах було відмовлено. У переважній більшості випадків у своїх запитах на публічну інформацію громадяни цікавилися наступними питання, а саме: питаннями створення Державного бюро розслідувань та нормативно-правовими актами, що розробляються на вимогу Закону України «Про Державне бюро розслідувань»; розмірами посадових окладів працівників Державного бюро розслідувань; порядком формування Ради громадського контролю при Державному бюро розслідувань та складом Науково-консультативної ради; питаннями витрачання бюджетних коштів, кількістю штатних одиниць у структурних підрозділах Державного бюро розслідувань; порядком вступу на службу до Державного бюро розслідувань, кваліфікаційними вимогами до посад, та іншими.

Отже, хоча Державне бюро розслідувань є новим органом у правоохоронній системі України, проте цей орган стрімко розвивається у всіх напрямках своєї діяльності, в тому числі, в інформуванні суспільства про результати своєї діяльності. Станом на сьогоднішній день у напрямку реалізації засад відкритості та прозорості у діяльності Державного бюро розслідувань проведено багато роботи, про що свідчить рівень довіри громадськості до даного органу.